

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ

за січень–липень 2016 року

(повідомлення Головного управління статистики у Черкаській області)

Демографічна ситуація та соціальний захист

Станом на 1 липня 2016р. в Черкаській області, за оцінкою, **проживало 1237,7 тис. жителів**. Упродовж січня–червня 2016р. чисельність населення скоротилась на 5284 особи. За рахунок перевищення кількості померлих над народженими чисельність населення скоротилась на 5343 особи, за рахунок міграційного скорочення населення збільшилось на 59 осіб.

У січні–липні 2016р. **субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг** призначено 161,5 тис. домогосподарств, у міських поселеннях – 101,8 тис. домогосподарств, в сільській місцевості – 59,7 тис.

Загальна сума призначених субсидій на оплату житлово-комунальних послуг за січень–липень 2016р. склала 123,9 млн.грн, що у 5,3 раза більше порівняно із відповідним періодом 2015р., з неї у міській місцевості – 63,7 млн.грн, сільській – 60,2 тис.грн.

Крім того, 13,6 тис. домогосподарств було призначено **субсидії готівкою на відшкодування витрат для придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива**.

Загальна сума призначених субсидій готівкою на відшкодування витрат для придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива у січні–липні 2016р. становила 22,6 млн.грн (з них у міській – 4,7 млн.грн в сільській місцевості – 17,9 млн.грн).

У січні–липні 2016р. населенням області **сплачено за спожиті житлово-комунальні послуги**, включаючи погашення боргів попередніх періодів, 1031,6 млн.грн, або 146,4% нарахованих за даний період сум.

Разом з тим на кінець липня 2016р. залишається заборгованість зі сплати за централізоване опалення та гаряче водопостачання – 95,4 млн.грн, за утримання будинків і споруд та прибудинкових територій – 40,8 млн.грн, за централізоване водопостачання та водовідведення – 10,1 млн.грн, за вивезення побутових відходів – 6,6 млн.грн. В той же час, за рахунок перевищення нарахованих бюджетних коштів (призначені субсидії) організаціям, що надають домогосподарствам послуги газопостачання, над вартістю фактично спожитих послуг, заборгованість населення з оплати цього виду послуг на кінець липня 2016р. була відсутня. Залишки коштів призначених населенню субсидій на рахунках газопостачальних підприємств на кінець травня 2016р. повністю перекривали суми заборгованості за вищенаведеними видами житлово-комунальних послуг.

Крім того, за електроенергію сплачено у липні 2016р. 42,7 млн.грн. Сума заборгованості за електроенергію на кінець липня становила 27,9 млн.грн.

Зайнятість та безробіття

Кількість зареєстрованих безробітних на кінець липня 2016р. становила 17,4 тис. осіб. Допомогу по безробіттю отримували 78,4% громадян, які мали статус безробітного.

Рівень зареєстрованого безробіття в цілому по області зменшився на 0,1 в.п. порівняно з попереднім місяцем і становив на кінець липня 2016р. 2,3% населення працездатного віку, у сільській місцевості – 2,5%, у міських поселеннях – 2,1%.

Кількість вільних робочих місць (вакантних посад), заявлених роботодавцями до служби зайнятості, у липні 2016р. порівняно з червнем 2016р. зменшилась на 1,3% і на кінець місяця становила 960 одиниць.

Навантаження зареєстрованих безробітних на 1 вільне робоче місце (вакантну посаду) на кінець липня 2016р. становило 18 осіб (проти 19 осіб на кінець червня 2016р.). Значення показника коливалося від 5 осіб у Черкаському МЦЗ до 458 осіб у Лисянському РЦЗ, а на підприємствах Городищенського району та м. Ватутіне взагалі не було вільних робочих місць.¹

За професійними групами найбільший попит на робочу силу спостерігався на кваліфікованих робітників з інструментом (23,7% від загальної кількості заявлених вакансій), а найменший – на кваліфікованих робітників сільського та лісового господарств, рибозведення та рибальства (1,4%).

За сприяння державної служби зайнятості у липні 2016р. було працевлаштовано 1461 особу, або 7,1% від загальної кількості безробітних. Серед працевлаштованих 52,4% становили жінки, 37,2% – молодь у віці до 35 років. Найбільша частка працевлаштованих серед осіб, які мали статус безробітного, спостерігалася у Монастирищенському РЦЗ (14,4%), найменша – у Чорнобаївському РЦЗ (4,1%).

Середньооблікова кількість безробітних, які отримували допомогу по безробіттю впродовж червня 2016р., становила 7,8 тис. осіб. Середній розмір допомоги по безробіттю становив 1581 грн, що дорівнює 109,0% законодавчо визначеного розміру мінімальної заробітної плати (1450 грн).

¹ Дані наводяться за місцем реєстрації в міських центрах зайнятості (МЦЗ), районних центрах зайнятості (РЦЗ) або міськрайонних центрах зайнятості (МРЦЗ).

Доходи населення

Середньомісячна **номінальна заробітна плата** штатного працівника підприємств, установ та організацій¹ (далі – підприємства) за січень–липень 2016р. становила 3937 грн і зросла порівняно з відповідним періодом попереднього року на 24,7%.

Середня номінальна заробітна плата штатного працівника підприємств у липні 2016р. становила 4604 грн, що у 3,2 раза вище рівня мінімальної заробітної плати та прожиткового мінімуму на одну працездатну особу (1450 грн) і складає 104,4% до червня 2016р. та 131,5% до липня 2015р.

Нарахування за одну оплачену годину у липні 2016р. становили 36,39 грн, що на 7,2% більше, ніж у попередньому місяці.

У більшості видів економічної діяльності було зафіксовано зростання рівня заробітної плати у липні п.р. порівняно з червнем. Найбільше – у виробництві харчових продуктів і напоїв (на 59,8%), виробництві коксу та продуктів нафтоперероблення (на 47,5%), наукових дослідженнях та розробках (на 30,2%). Водночас зменшення заробітної плати спостерігалось в освіті (на 16,2%), що має сезонний характер, завдяки здійсненню в попередньому місяці одноразових нарахувань, таких як матеріальна допомога, оздоровчі виплати у зв'язку з відпустками освітянам, а також у виробництві комп'ютерів, електронної та оптичної продукції (на 6,3%) та текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів (на 5,1%).

Продовжує утримуватися високий рівень диференціації розмірів заробітної плати за видами економічної діяльності. Найбільшою була заробітна плата працівників установ та підприємств з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря, добувної промисловості і розроблення кар'єрів, фінансової та страхової діяльності, виробництва харчових продуктів і напоїв, виробництва хімічних речовин і хімічної продукції, виробництва основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів. Перевищення заробітної плати відносно середнього рівня по економіці у зазначених видах діяльності становило 1,3–2,9 раза.

Водночас заробітна плата працівників у поштової та кур'єрській діяльності, наданні інших видів послуг, операціях з нерухомим майном, виробництві електричного устаткування, текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів, тимчасовому розміщуванню й організації харчування не перевищувала 61% від середнього рівня по економіці.

Індекс реальної заробітної плати у липні 2016р. порівняно з червнем 2016р. становив 103,9%, відносно липня 2015р. – 124,1%, за січень–липень проти січня–липня 2015р. – 108,5%.

¹ Дані наведено по юридичних особах та відокремлених підрозділах юридичних осіб із кількістю найманих працівників 10 і більше осіб.

Упродовж липня 2016р. загальна сума заборгованості з виплати заробітної плати в економіці області збільшилась на 5,6%, або на 1,3 млн.грн і на 1 серпня 2016р. становила 24,0 млн.грн.¹

Якщо в цілому по економіці обсяг невиплаченої заробітної плати на початок серпня 2016р. становив 2,3% фонду оплати праці, нарахованого за липень 2016р., то серед видів економічної діяльності він коливався від 0,1% в освіті та виробництві основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів до 41,4% на підприємствах металургійного виробництва, виробництва готових металевих виробів, крім машин і устаткування.

На 1 серпня 2016р. основна частка заборгованості припадала на підприємства промисловості (57,1%) та сільського господарства (12,6%), на міста Черкаси і Сміла та Черкаський район припадало відповідно 30,1%, 28,6% та 12,5% загальної суми боргу.

Заборгованість працівникам економічно активних підприємств упродовж липня 2016р. зменшилась на 3,6%, або на 159,3 тис.грн і на 1 серпня 2016р. становила 4,3 млн.грн. Серед видів економічної діяльності найбільш значне погашення заборгованості спостерігалось на підприємствах промисловості (на 713,1 тис.грн). Разом з тим, в транспорті та складському господарстві відбувся ріст заборгованості на 251,3 тис.грн, оптовій та роздрібній торгівлі; ремонті автотранспортних засобів і мотоциклів – на 153,1 тис.грн.

Упродовж липня 2016р. кількість працівників, які вчасно не отримали заробітну плату зменшилась на 4,5% і на 1 серпня 2016р. становила 0,9 тис. осіб, або 0,4% від середньооблікової кількості штатних працівників, зайнятих в економіці області. Кожному з них не виплачено в середньому 4828 грн, що становить 104,9% середньої заробітної плати за липень 2016р.

За рахунок місцевих бюджетів не виплачено 155,4 тис.грн працівникам освіти і 73,0 тис.грн – працівникам сфери творчості, мистецтва та розваг.

Сума заробітної плати, не виплачена працівникам підприємств-банкрутів, упродовж липня 2016р. збільшилась на 9,8% або на 1,4 млн.грн і на початок серпня 2016р. становила 16,2 млн.грн. Підприємствами промисловості не виплачено 56,3% цієї суми, сільського господарства – 18,7%, транспорту та складського господарства – 11,6%. У територіальній структурі найвагоміша частка боргу припадає на підприємства міст Черкаси, Сміла та Черкаського району (25,7%, 18,7% та 18,5% відповідно). Борг перед працівниками економічно неактивних підприємств склав 3562,0 тис.грн (3502,0 тис.грн припадає на підприємства м.Сміла, 60,0 тис.грн – м.Черкаси).

¹ Дані наведено без урахування найманих працівників статистично малих підприємств і у фізичних осіб-підприємців.

Правосуддя та злочинність

За повідомленням прокуратури Черкаської області, протягом січня–липня 2016р. обліковано 12678 кримінальних правопорушень. Із загального числа зафіксованих правоохоронними органами кримінальних проявів 35%. – тяжкі та особливо тяжкі.

У загальній кількості злочинів 66,6% становили злочини проти власності, 11,3% – злочини проти життя та здоров'я особи, 5,5% – злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян, по 3,5% відповідно становили злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту та злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення, 1,7% – злочини проти правосуддя, по 1,6% становили злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг та злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина, 1,5% – злочини проти громадської безпеки, 1% – злочини проти громадського порядку та моральності, 0,9% – злочини у сфері господарської діяльності.

Протягом січня–липня 2016р. скоєно 36 очевидних умисних вбивства і замахів на вбивство, 32 умисних тяжких тілесних ушкоджень. Кількість крадіжок становила 6346, шахрайств – 1248, грабежів – 318, зафіксовано 48 випадків розбоїв та 32 випадок хабарництва.

Правоохоронними органами за цей період виявлено 10 осіб, які вчинили злочини у складі одної організованої групи і злочинної організації. Закінчено одне кримінальне провадження про кримінальні правопорушення, учинені одною організованою групою і злочинною організацією.

Кількість потерпілих від злочинів за січень–липень 2016р. становила 8450 осіб, із числа яких 3514 жінок, 650 – особи похилого віку та інваліди 1 і 2 групи, 90 – неповнолітні та 35 осіб – діти до 14 років. Найбільша кількість потерпілих (68,1%) від крадіжок та шахрайства – відповідно 4773 та 984 особи, серед яких 41,9% – жінки (2415 осіб).

У дорожньо-транспортних пригодах, пов'язаних зі злочинами, на території області постраждало 253 особи, з яких 43 особи (16,6%) – загинуло. Усього внаслідок злочинних діянь загинуло 152 особи, із числа яких 6,6% – у результаті нанесення умисних тяжких тілесних ушкоджень, 53,3% було вбито.

Серед виявлених осіб (1493), які вчинили злочини 19,6% або 293 особи раніше вже ставали на злочинний шлях, із яких кожен другий має незняту або непогашену судимість, 7,9% – вчинили злочин у групі, 16% – знаходились у стані алкогольного сп'яніння, 11,5% – жінки, 1,8% – неповнолітні. Питома вага працездатних осіб, які на момент вчинення злочину не працювали і не навчалися, становила 67,9%, безробітних – 13,5%.

Внутрішня торгівля

Оборот роздрібної торгівлі (до якого включено роздрібний товарооборот підприємств, які здійснюють діяльність із роздрібною торгівлю, розрахункові дані щодо обсягів продажу товарів на ринках і фізичними особами-підприємцями) за січень–липень 2016р. становив 16643,2 млн.грн, що складає 103,9% обсягу січня–липня 2015р. У структурі обороту роздрібною торгівлю на організовані та неформальні ринки припадало 33,7%.

Обсяг роздрібного товарообороту підприємств, які здійснюють діяльність із роздрібною торгівлю, за січень–липень 2016р. становив

6579,6 млн.грн, що в порівнянних цінах складає 102,7% обсягу січня–липня 2015р.

Сільське господарство

За загальним обсягом виробництва продукції сільського господарства та в середньому на одну особу Черкащина займає друге місце серед областей України. За розрахунковими даними **обсяг продукції сільського господарства** (у постійних цінах 2010р.) в усіх категоріях господарств за січень–липень 2016р. проти січня–липня 2015р. зріс на 1,2%, у тому числі у сільськогосподарських підприємствах – на 2,8%.

Сільськогосподарські товаровиробники всіх категорій господарювання станом на 1 серпня п.р. отримали 1,2 млн.т зерна ранніх зернових, що 12% більше, ніж на цей період в минулому році. Збільшення виробництва зерна відбулося за рахунок розширення площ збирання на 9% та зростання урожайності на 1,4 ц з 1 га.

Сільськогосподарськими підприємствами отримано 94% загального обсягу зерна, в т.ч. пшениці – 95%, ячменю – 91%.

В усіх категоріях господарств за розрахунками з площі 7,1 тис.га отримано 87,6 тис.т овочів, або на 1% більше ніж торік, що обумовлене зростанням урожайності (на 4 ц з 1 га).

Черкащина вносить вагомий вклад в виробництво тваринницької продукції України оскільки за обсягом виробництва м'яса займає 2 місце, молока – 7, яєць – 11.

У сільськогосподарських підприємствах збільшилось виробництво м'яса на 11%, молока – на 2%, а яєць зменшилось на 40%.

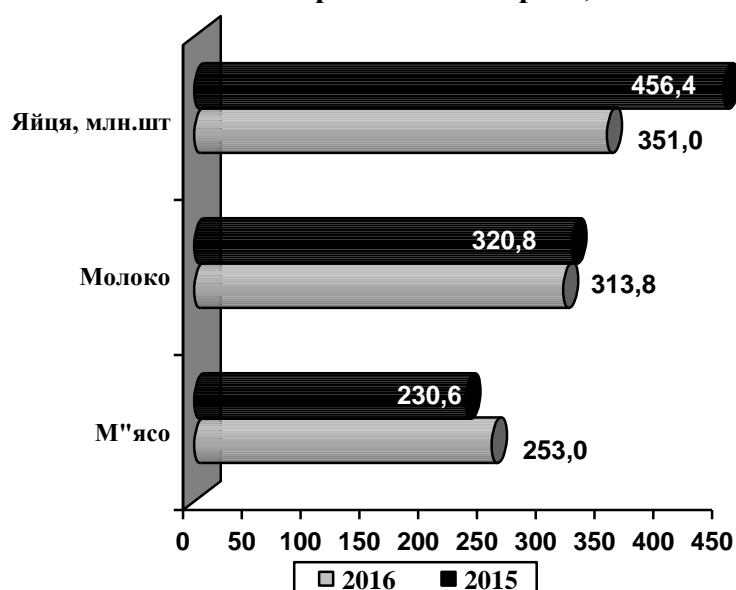
Надій молока від однієї корови зріс на 2%, і становить 3737 кг і займає 4 місце серед регіонів України.

Збір урожаю зернових та зернобобових культур (без кукурудзи)

(у початково-оприбуткованій вазі)

	Намолочено, тис.т		Урожайність, ц/га	
	всього	у % до 1 серпня 2015р.	всього	+ , - до 1 серпня 2015р.
Всього:	1200,3	111,8	49,0	1,4
у тому числі:				
пшениця озима	946,2	111,3	51,9	1,7
жито озиме	4,3	76,6	35,9	1,8
ячмінь озимий	96,2	104,1	48,0	2,7
пшениця яра	16,8	у 3,4 р.б.	41,7	2,8
ячмінь ярий	104,1	106,8	38,6	-0,4
овес	2,3	98,9	32,6	1,4
зернобобові	30,1	141,2	32,2	3,0

Виробництво продукції тваринництва всіма категоріями господарств, тис.т

Несучість курей-несучок становить 153 шт, що на 8 шт більше ніж в середньому по Україні.

Обсяг вирощування худоби та птиці збільшився на 5%, що зумовлено зростанням обсягів вирощування великої рогатої худоби на 2%, свиней – на 6% та птиці – на 5%. Відношення обсягів вирощування до обсягів реалізації тварин на забій становило 99% (у січні–липні 2015р. – 104%). Середньодобові прирости великої рогатої худоби на вирощуванні, відгодівлі та нагулі в січні–липні 2016р. проти січня–липня 2015р. зросли на 15 г, свиней – на 5 г і становили, відповідно, 586 г та 407 г (проти 530 та 497 г по Україні).

Частка господарств населення у загальному виробництві становила 8% м'яса, 44% молока і 53% яєць.

Станом на 1 серпня 2016р. поголів'я великої рогатої худоби у господарствах усіх категорій порівняно з 1 серпня 2015р. скоротилось на 2% і становить 203,6 тис.голів, корів – на 4% (89,3 тис.голів), свиней – на 6% (413,2 тис.голів), овець і кіз – на 11% (46,8 тис.голів), птиці всіх видів – на 4% (25,2 млн.голів).

У господарствах населення утримувалося 38% загальної чисельності поголів'я великої рогатої худоби, у тому числі 46% корів, 45% свиней, 92% овець і кіз, 30% птиці всіх видів.

На 1 серпня 2016р. в сільськогосподарських підприємствах (крім малих) та підприємствах, що здійснюють зберігання, переробку зернових культур, було в наявності 918,7 тис.т зерна (на рівні 1 серпня 2015р.). Безпосередньо в аграрних підприємствах зберігалось 521,5 тис.т зерна, у т.ч. 368,8 тис.т пшениці, 56,7 тис.т кукурудзи, 73,5 тис.т ячменю, 0,7 тис.т жита. Зернозберігаючі та зернопереробні підприємства мали в наявності 397,2 тис.т зерна.

Запаси насіння соняшнику становили 24,6 тис.т (на 1,6% менше проти 1 серпня 2015р.), із них безпосередньо в аграрних підприємствах (крім малих) зберігалось 11,3 тис.т, а в підприємствах, що здійснюють його переробку та зберігання – 13,3 тис.т.

Середня закупівельна ціна зернових культур, яку пропонували зберігаючі та переробні підприємства, у січні–липні 2016р. становила 2780,7 грн. за т (проти січня–липня 2015р. зросли на 24%), з них на пшеницю – 3181,9 грн. за т (на 22% більше), на кукурудзу – 2574,3 грн. за т (на 20% більше), ячмінь – 2869,6 грн. за т (на 14%); на соняшник – 8576,3 грн за т (на 22% більше).

Капітальні інвестиції

У січні–червні 2016р. підприємствами та організаціями області за рахунок усіх джерел фінансування освоєно 2303,2 млн.грн капітальних інвестицій, що в порівнянних цінах на 59,5% більше від обсягу капітальних інвестицій у січні–червні 2015р.

Найвагомішу частку капітальних інвестицій (99,7% загального обсягу) спрямовано в матеріальні активи, з яких витрати у машини, обладнання, інвентар та транспортні засоби становили 65,2% усіх інвестицій, у будівлі та споруди – 31,5%. У нематеріальні активи інвестовано 0,3% загального обсягу капітальних інвестицій.

Основним джерелом фінансування інвестицій, як і раніше, залишаються власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких у січні–червні 2016р. освоєно 82,8% загального обсягу. За рахунок коштів державного та місцевих бюджетів освоєно 5,5% капітальних інвестицій. Частка залучених та запозичених коштів, а саме кредитів банків і коштів іноземних інвесторів, становила 4,4%. Населенням на будівництво житла інвестовано 7,1%.

Найбільшу частку (43,9% або 1012,2 млн.грн) усіх капітальних інвестицій було освоєно підприємствами сільського, лісового та рибного господарства, обсяги яких порівняно з січнем–червнем 2015р. збільшилися у 2 рази.

Підприємства промислових видів діяльності збільшили освоєння капітальних інвестицій у 1,7 раза, а їх частка в загальнообласному обсязі становила 24,5%.

У січні–червні 2016р. капітальні інвестиції установ у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування збільшилися у 27 разів, установ фінансової та страхової діяльності – майже у 5 разів, на підприємствах транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності – у 2,3 раза, закладах мистецтва, спорту, розваг та відпочинку – у 1,7 раза, установ державного управління й оборони та обов'язкового соціального страхування – у 1,6 раза, установ та закладів освіти – у 1,5 раза.

Зменшення обсягів капітальних інвестицій зафіксовано на підприємствах оптової та роздрібної торгівлі; ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів на 61,4%, тимчасового розміщування й організації харчування – на 16,7%, діяльності у сфері інформації та телекомунікації – на 13,1%, професійної, наукової та технічної діяльності – на 11,8%.

Капітальні інвестиції у житлове будівництво становили 268,4 млн.грн (11,7% від загального обсягу).

Промисловість

За підсумками січня–липня 2016р. індекс промислової продукції становив відповідно 107,1% (по Україні – 101,7%).

У **добувній промисловості і розробленні кар'єрів** обсяг промислової продукції зменшився на 2,7%.

У **переробній промисловості** індекс промислової продукції становив 107,2%.

На підприємствах з виробництва харчових продуктів, напоїв випуск промислової продукції збільшився на 2,6%. Серед випуску основних видів продукції порівняно з січнем–липнем 2015р. зросло виробництво олії соєвої нерафінованої та її фракцій (крім хімічно модифікованих) у 18 разів, продуктів

Індекси промислової продукції
за основними видами діяльності, %

	Липень 2016р. до червня 2016р.	Січень– липень 2016р. до січня– липня 2015р.
Промисловість	100,9	107,1
Добувна та переробна промисловість	103,0	107,0
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	96,1	97,3
Переробна промисловість у тому числі	103,1	107,2
Виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	98,4	102,6
Текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	88,3	101,8
Виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність	80,3	92,1
Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	79,9	117,9
Виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів	114,4	103,3
Виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	110,0	98,2
Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування	123,8	121,7
Машинобудування, крім ремонту і монтажу машин і устаткування	220,2	161,8
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	89,1	107,6

молоковмісних – у 1,7 раза, овочів консервованих натуральних – на 33,9%, риби сушеної і в'яленої – на 17,0%, вод натуральних мінеральних негазованих – на 15,2%, м'яса свійської птиці свіжого чи охолодженого – на ,9%, сиру свіжого неферментованого (недозрілого і невитриманого; уключаючи сир із молочної сироватки та кисломолочний сир) та круп – на 8,0%, сирів жирних – на 5,3%, напоїв безалкогольних – на 4,7%, молока рідкого обробленого (пастеризованого, стерилізованого, гомогенізованого, топленого, пептизованого) – на 4,5%, м'яса свиней свіжого чи охолодженого – на 1,9%. Водночас скоротився випуск риби переробленої чи консервованої в інший спосіб, крім готових страв із риби на 42,7%, борошна – на 40,1%, лікерів та інших спиртних напоїв (крім спиртів дистильованих з вина виноградного, вичавок винограду або фруктів; віскі, рому, тафії, джину, ялівцевої настоянки, горілки з вмістом спирту не більше 45,4%, спиртів дистильованих із фруктів) – на 37,5%, хліба та виробів хлібобулочних нетривалого зберігання – на 24,8%, вод натуральних мінеральних газованих – на 21,4%, виробів ковбасних – на 13,3%, масла вершкового – на 11,4%, печива солодкого і вафель – на 10,6%, м'яса великої рогатої худоби свіжого чи охолодженого – на 9,7%, виробів здобних (булочок підвищеної калорійності, листкових, рулетів з маком, рогаликів тощо) – на 8,3%, риби, у тому числі філе, копченої – на 2,5%, олії соняшникової нерафінованої та її фракцій (крім хімічно модифікованих) – на 4,1%.

На підприємствах текстильного виробництва, виробництва одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів індекс промислової продукції становив 101,8%. Збільшився випуск пальт та плащів тощо жіночих та дівчачих у 2 рази, тканин бавовняних – у 1,9 раза, жакетів та блейзерів (крім трикотажних) жіночих та дівчачих – на 29,4%, блузок, сорочок та батників (крім трикотажних) жіночих та дівчачих – на 21,4%, суконь (крім трикотажних) жіночих та дівчачих

– на 19,6%. Водночас, скоротилось виробництво спідниць та спідниць-брюк (крім трикотажних) жіночих та дівчачих на 68,4%, костюмів та комплектів (крім трикотажних) жіночих та дівчачих – на 44,8%, трикотажу спіднього – на 27,6%, білизни постільної – на 20,3%, взуття – на 8,1%.

У виготовленні виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності обсяги виробництва промислової продукції зменшилися на 7,9%. Скоротилось виробництво: деревини уздовж розпиляної чи розколотої, розділеної на частини чи лущеної, завтовшки більше 6 мм, шпал з деревини для залізничних чи трамвайних колій, непросочених; фанери клеєної, панелей фанерованих та матеріалів шаруватих подібних з деревини; шпону лушеного; паливних брикетів та гранул з деревини та іншої природної сировини; коробок та ящиків з паперу або картону гофрованих; етикеток з паперу чи картону. Збільшився випуск: шпону струганого; вікон та їх рам, дверей балконних та їх рам, дверей та їх коробок та порогів з деревини; паперу і картону гофрованих у рулонах або в аркушах; газет, журналів та видань періодичних, які виходять менше чотирьох разів на тиждень, віддрукованих.

На підприємствах з виробництва хімічних речовин і хімічної продукції випуск промислової продукції збільшився на 17,9%. Зросло виробництво нітрату амонію (крім у таблетках, подібних формах або упаковках вагою 10 кг і менше) на 47,0%, фарб та лаків на основі поліефірів, акрилових і вінілових полімерів, у неводному середовищі; розчинів – на 46,9%, аміаку безводного – на 34,0%, сечовини – на 30,8%, засобів мийних та засобів для чищення – на 23,8%, смол амінових інших, смол фенольних та поліуретанів у первинних формах – на 14,2%, фарб та лаків, інших, сикативів готових – на 5,7%. Менше випущено парфумів та води туалетної на 41,5%, фарб та лаків на основі акрилових або вінілових полімерів, у водному середовищі – на 7,5%.

У виробництві основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів випуск промислової продукції збільшився на 3,3%. Зросло виробництво препаратів лікарських, що містять алкалоїди або їх похідні і не містять гормони чи антибіотики; матеріалів перев'язувальних клейких, кетгуту і матеріалів подібних, аптечок першої допомоги та сумок санітарних; скоротився випуск препаратів лікарських, що містять пеніцилін та інші антибіотики;

У виробництві гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції обсяг промислової продукції зменшився на 1,8%. Скоротився випуск скла безпечного (безосколкового); елементів конструкцій збірних для будівництва з цементу, бетону або каменю штучного; бутлів, пляшок, флаконів, фляг та виробів подібних, з пластмас; цегли невогнетривкої керамічної будівельної (крім виробів з борошна кам'яного кремнеземистого чи ґрунтів діатомітових). Поряд із цим зросло виробництво вікон та їх рам, дверей та їх коробок і порогів з пластмас; блоків та цегли з цементу, бетону або каменю штучного для будівництва; сумішей будівельних сухих (крім розчинів бетонних, готових для використання); розчинів бетонних, готових для використання; виробів будівельних з пластмас.

На підприємствах металургійного виробництва та виробництва готових металевих виробів, крім машин і устаткування індекс промислової продукції становив 121,7%.

У машинобудуванні, крім ремонту і монтажу машин і устаткування, індекс промислової продукції становив 161,8%. Збільшився випуск електродвигунів потужністю не більше 37,5Вт, двигунів постійного струму інших, генераторів постійного струму; трансформаторів електричних; пристроїв електромонтажних; обладнання для миття, наповнювання, закупорювання, пакування й обгортання пляшок та інших ємностей; розпушувачів та культиваторів; борін дискових; устаткування для птахівництва, інкубаторів і брудерів; обладнання промислового для цукрового виробництва. Водночас, скоротилось виробництво інструментів для вимірювання електричних величин без записувального пристрою; обладнання промислового для перероблення м'яса або птиці; обладнання для екстрагування чи виробництва тваринних або нелетких рослинних жирів чи олій; обладнання промислового для виробництва хлібобулочних виробів (крім печей хлібопекарських та тісторозкочувальних машин); автомобілів.

У постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря виробництво за 7 місяців 2016р. зросло на 7,6%. У січні–липні 2016р. вироблено 1032,1 млн.кВт·годин електроенергії, що на 14,7% більше ніж у січні–липні 2015р., відпуск теплоенергії збільшився на 14,1%.

У січні–червні 2016р. підприємствами області **реалізовано промислової продукції (товарів, послуг)** на 25765,7 млн.грн. Частка реалізованої продукції підприємствами переробної промисловості становила 81,8%, з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – 16,6%, добувної промисловості і розроблення кар'єрів та водопостачання, каналізації, поводження з відходами – по 0,8%.

Будівництво

У січні–липні 2016р. підприємствами області **виконано будівельних робіт** на 389,6 млн.грн. Індекс будівельної продукції у січні–липні 2016р. порівняно із січнем–липнем 2015р. становив 94,0%.

Скоротилось будівництво будівель на 9,3%, у т.ч. житлових – на 32,7%. Водночас будівництво нежитлових будівель зросло на дві третини, інженерних споруд – на 3,0%.

За характером будівництва частка робіт з нового будівництва, реконструкції та технічного переозброєння у січні–липні 2016р. становила 80,5% від загального обсягу робіт, решта – з капітального та поточного ремонтів (10,0% та 9,5% відповідно).

У січні–червні 2016р. в області **прийнято в експлуатацію** 30570 м² загальної площі житла, що на 29,4% менше ніж у січні–червні 2015р. При цьому, обсяги прийнятого житла у міських поселеннях зменшилися на 23,7%, у сільській місцевості – на 43,9%.

Значну частину (89,2% або 27,3 тис.м²) загального обсягу житла прийнято в експлуатацію в одноквартирних будинках, 10,8% – у будинках із двома й більше квартирами.

Індивідуальними забудовниками прийнято в експлуатацію 93,9% загальнообласного обсягу житла.

За рахунок нового будівництва прийнятого в експлуатацію 19,8 тис.м² житла (64,8% від загального обсягу), новостворена площа за рахунок реконструкції – 10,8 тис.м² (35,2%).

Із виробничих об'єктів та потужностей прийнято в експлуатацію 8,6 км водопровідної мережі, у тому числі 5,9 км за рахунок коштів держбюджету, 1,76 км трубопроводів для транспортування газу, 0,9 км каналізаційних та водосточних мереж, дві свердловини. Введено в експлуатацію 1,1 км тротуарів.

Для потреб сільського господарства прийнято в експлуатацію цех забою та переробки птиці потужністю 15 т на добу, складські приміщення площею 2,2 тис.м², приміщення для птиці на 9 тис. птахомісць.

Крім цього, в області на 20,6 тис.м² збільшилася торгова площа магазинів та торгових центрів, площа їдалень, кафе, закусочних – на 35 посадкових місць. Введено в експлуатацію мийку самообслуговування для автомобілів на 9,9 тис. авто в рік.

Транспорт

У січні–липні 2016р. **вантажооборот підприємств** транспорту області становив 5292,4 млн.ткм, що на 8% менше обсягів січня–липня 2015р.

Обсяг перевезених вантажів підприємствами транспорту області становив 5423,7 тис. т, що на 4,6% більше обсягів січня–липня 2015р.

Залізничним транспортом у січні–липні 2016р. виконано вантажооборот в обсязі 4775 млн.ткм, що на 10,4% менше обсягів відповідного періоду минулого року та відправлено 3392,0 тис.т вантажів, що на 0,6% менше порівняно із січнем–липнем 2015р.

Автомобільним транспортом виконано вантажооборот в обсязі 517,4 млн.ткм та відправлено 2031,7 тис.т вантажів, що відповідно на 22,3% та 15% більше проти січня–липня 2015р. Обсяг перевезених вантажів автотранспортом фізичних осіб–підприємців збільшився порівняно із січнем–липнем 2015р. на 16% і становив 906,2 тис.т.

Загальний **обсяг пасажирообороту** у січні–липні 2016р. становив 1543,3 млн.пас.км, що на 0,3% більше обсягів січня–липня 2015р.

Послугами пасажирського транспорту у січні–липні 2016р. скористалися 53,2 млн. пасажирів, що на 7,4% менше проти січня–липня 2015р.

Залізничним транспортом відправлено 3391,0 тис. пасажирів, що на 0,3% більше обсягів січня–липня 2015р. Кількість пасажирів, відправлених у приміському сполученні, становила 2914,7 тис. пасажирів, що на 0,9% менше проти січня–липня 2015р.

Автомобільним транспортом скористалися 39,1 млн. пасажирів, що на 8,2% менше обсягів січня–липня 2015р. Перевезення пасажирів

автотранспортом фізичних осіб–підприємців скоротилися на 11,9% і становили 8,6 млн. пасажирів.

Електротранспортом перевезено 10,7 млн. пасажирів, що на 6,8% менше обсягів січня–липня 2015р. Обсяги виконаних платних перевезень становили 3 млн. осіб, або 28% від загальних перевезень.

Зовнішньоекономічна діяльність

У січні–червні 2016р. **експорт товарів** становив 198,4 млн.дол. США, імпорт – 125,2 млн.дол. Порівняно із січнем–червнем 2015р. експорт скоротився на 8,9%, імпорт – збільшився на 19,5%. Позитивне сальдо становило 73,2 млн.дол. (у січні–червні 2015р. – 98,0 млн.дол.).

Зовнішньоторговельні операції проводились з партнерами зі 108 країн світу.

Серед країн-партнерів найбільше екпортувалися товари до Білорусі – 10,5%, Єгипту – 8,4%, Російської Федерації – 6,6%, Польщі – 6,3%, Італії – 5,8%.

Експорт товарів до країн Європейського Союзу становив 69,2 млн.дол., або 34,9% від загального обсягу експорту, та зменшився порівняно з січнем–червнем 2015р. на 4,6%.

Основу товарної структури експорту області склали продукти рослинного походження – 38,0%, готові харчові продукти – 20,4%, продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості – 12,7%, деревина і вироби з деревини – 5,6%.

Найбільші імпортні поставки товарів надходили з Німеччини – 13,2%, Російської Федерації – 11,7%, Китаю – 11,1%, Швеції – 8,6%, Польщі – 6,8%.

Імпорт товарів із країн Європейського Союзу становив 69,7 млн.дол., або 55,7% від загального обсягу та збільшився проти січня–червня 2015р. на 25,1%.

У товарній структурі імпорту переважали: машини, обладнання та механізми; електромеханічне обладнання – 23%, продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості – 16,8%, полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них – 9,1%, маса з деревини або інших волокнистих целюлозних матеріалів – 7,2%.

У січні–червні 2016р. **експорт послуг** становив 6,7 млн.дол. США, імпорт – 8,5 млн.дол. Порівняно з січнем–червнем 2015р. експорт скоротився на 12,4%, імпорт – збільшився на 0,5%. Від'ємне сальдо становило 1,8 млн.дол. (у січні–червні 2015р. також було від'ємне – 0,8 млн.дол.).

Зовнішньоторговельні операції проводились із партнерами із 61 країни світу.

Найбільші обсяги експорту послуг припадали на США – 24,4%, Німеччину – 15,4%, Велику Британію – 10,4%, Білорусь – 8,9%, Австрію – 6,1%, Люксембург – 5,4%.

У структурі експорту найбільші обсяги припадали на послуги у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні послуги – 32,5% від загального обсягу експорту, послуги з переробки матеріальних ресурсів – 19,8%, транспортні послуги – 18,2%, послуги з ремонту та технічного обслуговування – 12,3%.

Головними партнерами в імпорті послуг були: Кіпр – 40,5%, Велика Британія – 23,8%, Німеччина – 11,0%, Франція – 6,0%.

Оснoву структури **імпорту послуг** склали послуги, пов'язані з фінансовою діяльністю – 50,2%, транспортні послуги – 18,0%, ділові послуги – 11,9%.

Обсяг залучених з початку інвестування в економіку області **прямих іноземних інвестицій** (акціонерного капіталу) станом на 1 липня 2016р. становив 341,8 млн.дол. США., у розрахунку на одну особу населення – 274,8 дол. Питома вага Черкаської області у загальному обсязі залучених прямих іноземних інвестицій в економіку України на 1 липня 2016р. становила 0,8%.

У січні–червні 2016р. прямий акціонерний капітал нерезидентів збільшився на 2,3 млн.дол. У той же час вилучено 0,7 млн.дол. прямих інвестицій. Зменшення вартості акціонерного капіталу за рахунок негативного впливу курсової різниці склало 7,8 млн.дол.

Прямі інвестиції надійшли від нерезидентів із 42 країн світу. До основних країн-інвесторів, на які припадає 85,1% загального обсягу іноземного капіталу, належать: Беліз – 187,3 млн.дол., Кіпр – 65,2 млн.дол., Німеччина – 19,6 млн.дол., Чехія – 18,8 млн.дол.

Найбільші обсяги прямих інвестицій зосереджено на підприємствах промисловості – 81,9% загального обсягу. У підприємства та організації, що здійснюють операції з нерухомим майном залучено 7,7% прямих інвестицій, у підприємства сільського, лісового та рибного господарства – 4,9%, транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності – 2,4%.

Прямі інвестиції підприємств області в економіку країн світу на 1 липня 2016р. здійснювались до В'єтнаму.

Споживчі ціни

За повідомленням Державної служби статистики України індекс споживчих цін по Україні у липні 2016р. становив 99,9%¹, по Черкаській області – 100,3%. Найнижчим він був у Дніпропетровській області – 99,4% та Івано-Франківській і Львівській областях – 99,5%, найвищим – у м. Києві – 100,5% та Житомирській, Тернопільській і Черкаській областях – 100,3%.

На споживчому ринку в липні ціни на продукти харчування та безалкогольні напої знизилися на 0,4%. Найбільше (на 19,8%) подешевшали овочі.

¹ Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції.

На 1,2–0,2% знизилися ціни на цукор, маргарин, сало, макаронні вироби, рис, сири, масло, безалкогольні напої. Водночас на 2,7–0,2% подорожчали яйця, продукти переробки зернових, фрукти, риба та продукти з риби, м'ясо та м'ясопродукти, хліб, молоко, сметана та соняшникова олія.

Ціни на алкогольні напої та тютюнові вироби зросли на 4%, у т.ч. тютюнові вироби – на 5,4%, алкогольні напої – на 1,3%.

Одяг і взуття подешевшали на 2,1%, зокрема, одяг – на 2,5%, взуття – на 1,5%.

Зростання цін (тарифів) на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива на 1,3% відбулося за рахунок підвищення тарифів на гарячу воду на 69,2%.

У сфері охорони здоров'я ціни підвищилися на 0,4%, що насамперед спричинено подорожчанням амбулаторних послуг (на 1,1%).

Зниження цін на транспорт у цілому на 0,1% зумовлено здешевленням автомобілів на 2,2%. Разом з тим, на 1,5% подорожчали перевезення залізничним пасажирським транспортом.

Послуги ресторанів та готелів стали дорожчими на 2%.

Різні товари та послуги зросли в ціні на 1,5%, із них товари для особистого догляду – на 2,6%.